

FöretagarFörbundet

FöretagarFörbundet analyserar

Småföretagare med utländsk bakgrund

maj 2008

Småföretagare med utländsk bakgrund

Sammanfattning

FöretagarFörbundet har tillsammans med SEB genomfört en telefonundersökning av företagares bakgrund. Totalt har 17 procent av företagarna i Sverige en annan bakgrund än svensk. Undersökningen visar att företagare med utländsk bakgrund i större utsträckning använder sig av företagandet för att komma in på arbetsmarknaden. Företagare med utländsk bakgrund har också i stor utsträckning små, men växande företag. Viljan att anställa är hög.

Det är ovanligare med företagare i familjen bland de undersökta företagarna med annan bakgrund än svensk. Man säljer oftare till privatpersoner än företagare med svensk bakgrund. Marknaden är mer lokal - men samtidigt även mer internationell.

Undersökningen visar också att företagare med utländsk bakgrund upplever i stort sett samma hinder och utmaningar som företagare med svensk bakgrund när det kommer till att utveckla sitt företag: krångliga regler, höga arbetsgivaravgifter, och att kunna få tiden att räcka till.

Så genomförde vi undersökningen

Undersökningen är baserad på en telefonundersökning med 801 svarande företag enligt ett registerurval från SCB. De svarande är alla aktiva ägare i ett privat företag med 0-9 anställda och en årsomsättning på minst 10 000 kronor. Endast bolagsformerna AB, HB/KB och enskild firma deltog i undersökningen. Totalt 17 procent av företagarna i vår undersökning har utländsk bakgrund.

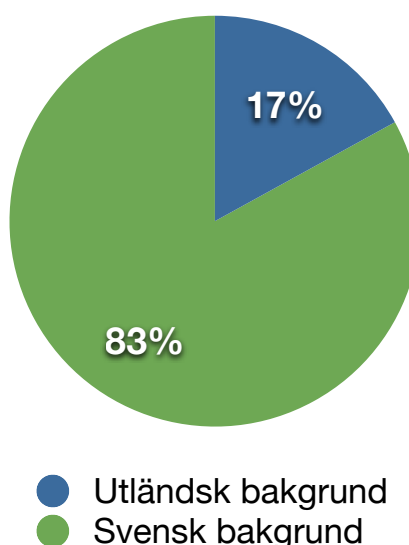
Definitionen av "utländsk bakgrund"

Vem har egentligen "utländsk bakgrund"? Enligt den för nuvarande vanligen tillämpade definitionen är en person med "utländsk bakgrund" antingen född utomlands, alternativt har personen två utlandsfödda föräldrar.

Personer med endast en utlandsfödd förälder har med andra ord .

Tidigare har andra definitioner använts, särskilt då definitioner på utländsk bakgrund där det räckt med att en av föräldrarna varit född utomlands.

Diagram 1: Företagares bakgrund

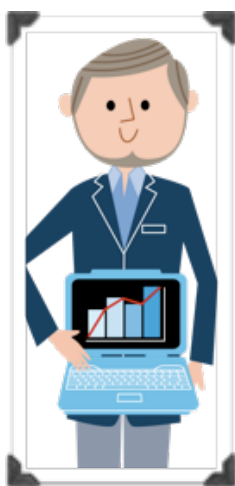
Vem är företagare?

I vår rapport "Småföretagare - olika som bär" delar vi med hjälp av klusteranalys grovt in landets företagare i fem kategorier: "Jobbaren", "Utvecklaren", "Fixaren", "Livsnjutaren" och "Arvtagaren".

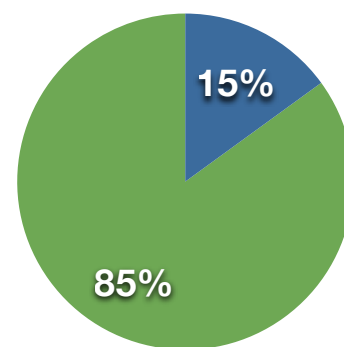
Inte helt oväntat är andelen arvtagare med utländsk bakgrund mycket låg. Störst andel personer med utländsk bakgrund återfinns samtidigt i kategorin "Fixaren".

Här nedanför försöker vi ge en mer detaljerad bild av hur företagare med utländsk bakgrund fördelar sig mellan de kategorierna. Fördelningen är långtifrån jämn.

"Utvecklaren" - mer riskbenägen

Utvecklaren är mer högt utbildad än den genomsnittliga företagaren och kommer från ett tjänstemannahem. Han eller hon är mer beredd att ta in externt riskkapital än genomsnittsföretagaren. Utvecklaren anställer oftare akademiskt utbildad personal.

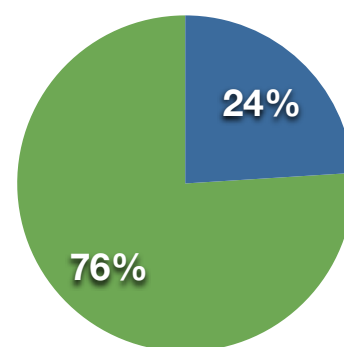

● Utländsk bakgrund
● Svensk bakgrund

"Fixaren" - små men växande företag

Fixarens företag är relativt nytt, men Fixaren har ofta ambitionen att anställa fler. Företaget är grundat av Fixaren själv. Den här kategorin innehåller störst andel kvinnor, och innehåller flest unga företagare.

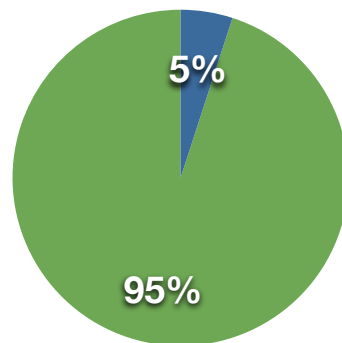

● Utländsk bakgrund
● Svensk bakgrund

“Arvtagaren” - har företagandet i familjen

Arvtagaren har företagandet i familjen. Minst en förälder är företagare, och ofta har Arvtagaren tagit över sitt företag från en förälder eller släkting. Inte helt oväntat är andelen företagare med utländsk bakgrund låg i denna kategori. Bara fem procent av arvtagarna har utländsk bakgrund.

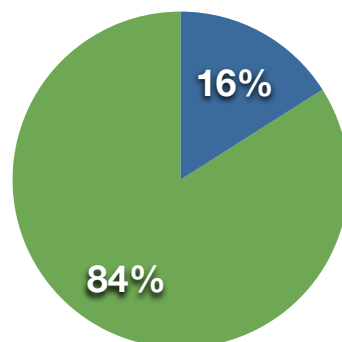
- Utländsk bakgrund
- Svensk bakgrund

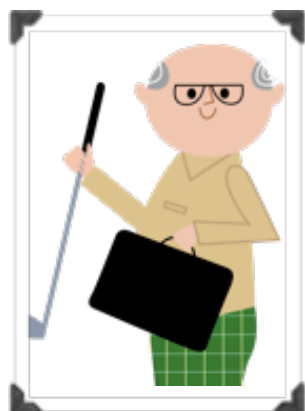
“Jobbaren” - Genomsnittsföretagaren.

En femtedel av Sveriges småföretagare finns i den grupp vi kallar "Jobbaren". "De verkar främst på mindre orter som till exempel frisör eller inom handel och transportnäringen.

Påminner mest om genomsnittet av landets småföretagare. Han eller hon ser sitt företagande som ett sätt att försörja sig och kan även tänka sig att vara anställd.

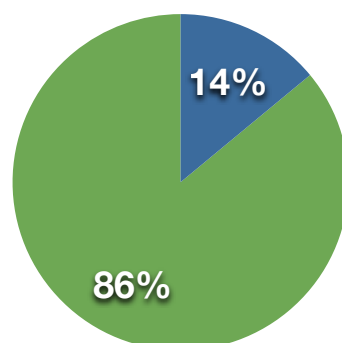

- Utländsk bakgrund
- Svensk bakgrund

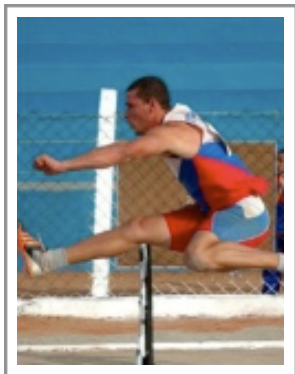

“Livsnjutaren” - välutbildad och äldre

“Livsnjutaren” jobbar mindre än andra företagare, men har ändå företaget som huvudsysselsättning. Livsnjutaren håller ofta på att trappa ned, och är äldre än genomsnittsföretagaren. Är ofta konsult.

- Utländsk bakgrund
- Svensk bakgrund

Hinder och utmaningar

Hur ser då de undersökta företagarna på de hinder och utmaningar de har att hantera i sitt företagande? Enligt undersökningen ligger företagare med svensk och utländsk bakgrund nära varandra i hur de uppfattar hinder och utmaningar i företagandet. Företagare med utländsk bakgrund uppfattar i något större omfattning krångliga lagar och regler, höga lönenivåer och brist på kontakter och nätverk som större tillväxthinder än vad företagare med svensk bakgrund gör, även om skillnaderna är små.

På frågan "vilka tror du kommer att vara de största hindren och utmaningarna för att driva och vidareutveckla ditt företag de kommande tre åren" fördelar sig svaren totalt sett så här:

Tabell 6: Vilka tror du kommer vara de största hindren och utmaningarna för att driva och vidareutveckla ditt företag de kommande tre åren?

	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund	Skillnad Svensk-Utländsk bakgrund
Nivån på arbetsgivaravgifterna	3,25	3,27	-0,02
Krångliga lagar och regler	3,25	3,42	-0,17
Att personligen få tiden att räcka till	3,23	3,17	0,06
Regler kring anställningsvillkor, t.ex. LAS	2,93	2,78	0,15
Svårt att hitta kompetent personal	2,89	2,98	-0,09
Vikande konjunktur	2,81	2,83	-0,02
Tung administration	2,77	2,74	0,03
Dålig lönsamhet	2,75	2,8	-0,05
Lönenivåerna för anställd personal	2,61	2,83	-0,22
Brist på kapital	2,42	2,53	-0,11
Risken det innebär att satsa på nya verksamheter och marknader	2,34	2,57	-0,23
Luckor i min egen kompetens	2,15	2,21	-0,06
Åldersskäl, jag kommer troligen att trappa ner verksamheten	2,08	2,01	0,07
Att veta hur man ska marknadsföra företaget	2,06	2,22	-0,16
Brist på kontakter och nätverk	1,96	2,15	-0,19

Företagandet - en väg in på arbetsmarknaden

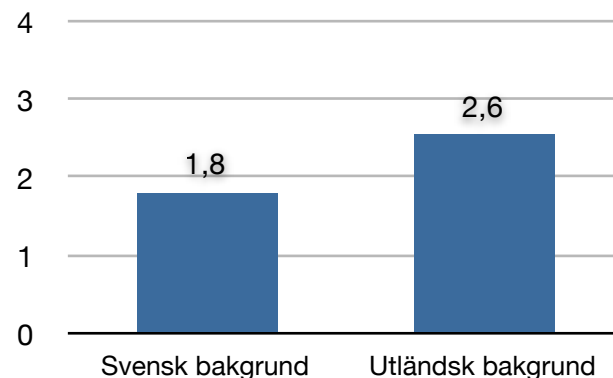
Företagare med utländsk bakgrund ser i betydligt större utsträckning än företagare med svensk bakgrund företagandet som en väg in på arbetsmarknaden. Medelvärdet för påståendet att personen startade eget för att "...jag ville komma in på arbetsmarknaden" är 1,82 för företagare med svensk bakgrund och 2,55

för företagare med utländsk bakgrund. Frågan ställdes genom att företagarna fick placera in sig på en skala mellan 1-5, där 1 innebär "stämmer inte alls" och 5 innebär "stämmer helt och hållet".

Detta är den klart största observerade skillnaden mellan företagare med svensk och utländsk bakgrund som vi identifierade i denna del av undersökningen.

Andra skillnader när det gäller drivkrafterna bakom företagandet är mindre, även om utländsk företagare i något större utsträckning driver företag för att "förverkliga sig själv" eller för att "bygga ett livsverk". Det är bland företagare med svensk bakgrund något vanligare att driva företag för att kunna bo kvar på sin hemort, eller för att fortsätta en familjetradition. Samtliga drivkrafter redovisas sist i undersökningen.

Diagram 2: Startat företag för att komma in på arbetsmarknaden

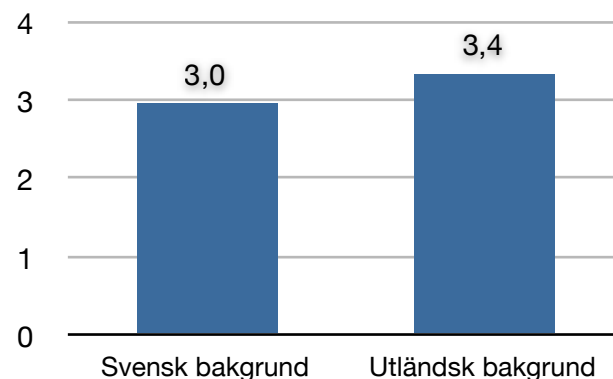

"I min bransch är eget företag det enda sättet att driva verksamhet"

Enligt undersökningen uppger företagare med utländsk bakgrund i högre grad än företagare med svensk bakgrund att det är nästan omöjligt att vara aktiv i deras bransch utan att driva eget. Många företagare med utländsk bakgrund uppger även att de hade en idé som endast gick att förverkliga genom eget företagande när de tillfrågas om varför de blivit företagare.

Även i synen på företagarens ansvar mot samhället finns vissa skillnader i synen på företagandet. Företagare med utländsk bakgrund anser i högre grad att de har ett ansvar mot fler än sig själva när det gäller att driva företaget vidare. Företagare med svensk bakgrund har betydligt oftare än de med utländsk bakgrund tagit över familjeföretaget.

Diagram 3: Eget företag enda sättet att driva verksamhet i min bransch

Den fullständiga frågan

De svarade fick när det gäller frågorna kring drivkrafter, orsaker, hinder och utmaningar i företagandet ta ställning till en rad påståenden. Frågan lød "Hur bra stämmer följande påståenden in på dig".

Skalan förklarades som att en etta betyder "stämmer inte alls" medan en femma betyder "stämmer helt och hållet". Vi redovisar här medelvärdena för respektive grupp,

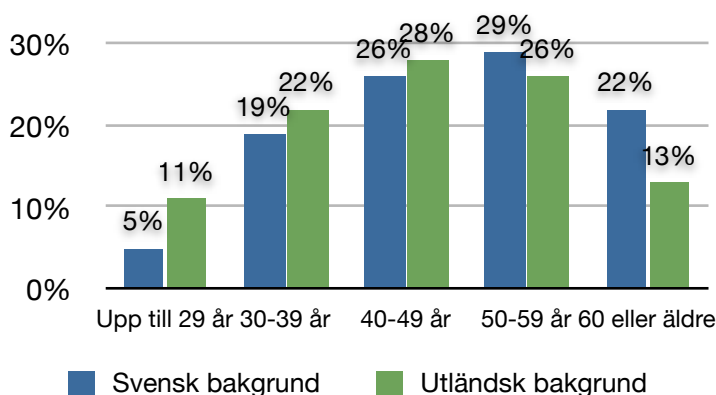
Personlig bakgrund

Här kartlägger vi vilka mer "personliga" skillnader och likheter det finns mellan företagare med svensk respektive utländsk bakgrund.

Vi undersöker faktorer som ålder, utbildning och familjebakgrund. Det ger oss en grund att stå på när vi sedan tittar på hur själva företagen skiljer sig (eller inte skiljer sig) åt mellan företagare med svensk och utländsk bakgrund.

Företagare med utländsk bakgrund är yngre

Diagram 4: Företagares ålder

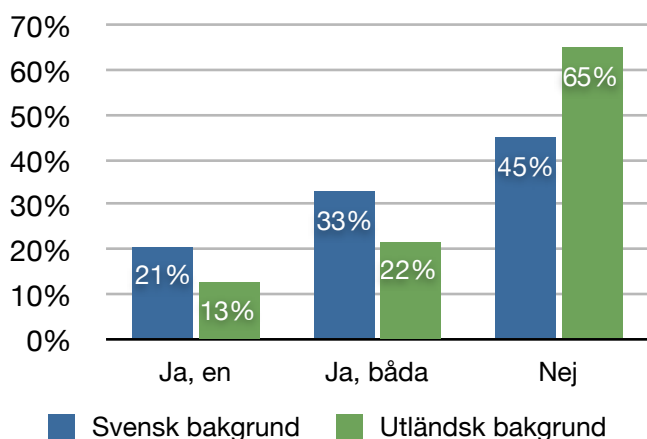
Ett första faktum som kan konstateras är att företagare med utländsk bakgrund i genomsnitt är yngre än företagare med svensk bakgrund. Dubbelt så många företagare med utländsk bakgrund återfinns i den yngsta ålderskategorin, d.v.s "upp till 29 år".

Det omvända förhållandet gäller företagare äldre än 60 år. Andelen medelålders företagare är samtidigt relativt likartad när företagare med svensk och utländsk bakgrund jämförs med varandra.

Färre företagare med utländsk bakgrund har föräldrar som drivit eget

Familjebakgrund betyder mycket när det gäller vem som blir företagare. Det kan antingen bero på att ett familjeföretag går i arv från generation till generation, eller genom att kunskaper som är viktiga för att driva eget kan överföras från en generation till en annan. Undersökningen visar att en klart lägre andel av företagare med utländsk bakgrund har föräldrar som drivit eget företag.

Diagram 5: Föräldrar som varit företagare

Medan 55 procent av företagare med svensk bakgrund har en eller två föräldrar som drivit eget är motsvarande andel bland företagare med utländsk bakgrund bara 35 procent.

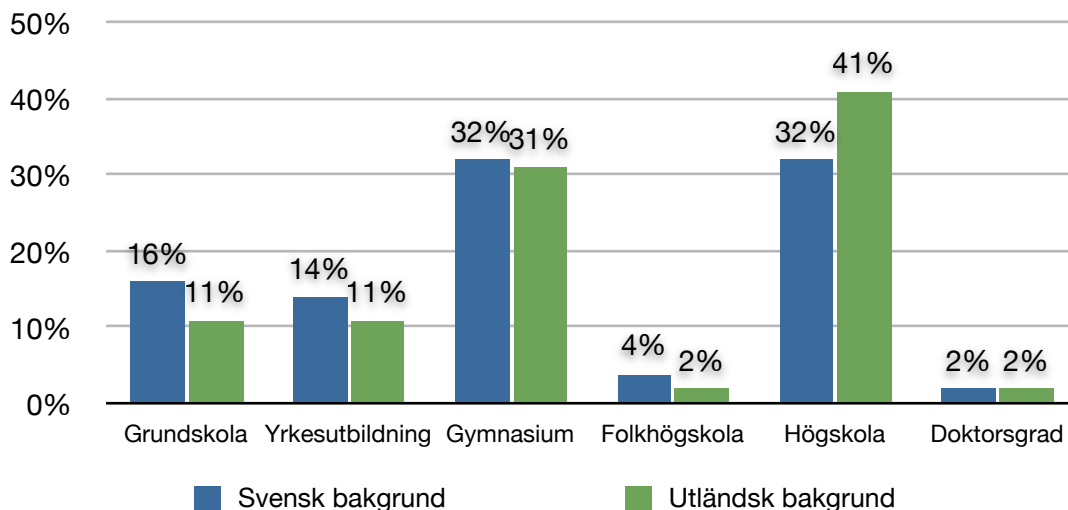
Jobbat i storföretag?

Det är något vanligare att företagare med utländsk bakgrund tidigare jobbat i storföretag, jämfört med företagare med svensk bakgrund.

Vissa skillnader i utbildningsnivå

En högre andel företagare med utländsk bakgrund har universitets- eller högskoleutbildning, samtidigt som en något lägre andel än bland företagare med svensk bakgrund endast gått ut grundskola eller folkskola.

Diagram 6: Högsta avslutade utbildning

Företaget

Hur skiljer sig de företag som personer med svensk bakgrund driver från företag som drivs av dem med utländsk bakgrund? I det här avsnittet går vi igenom faktorer som omsättning, arbetstid i företaget, kunder och tillväxtambitioner.

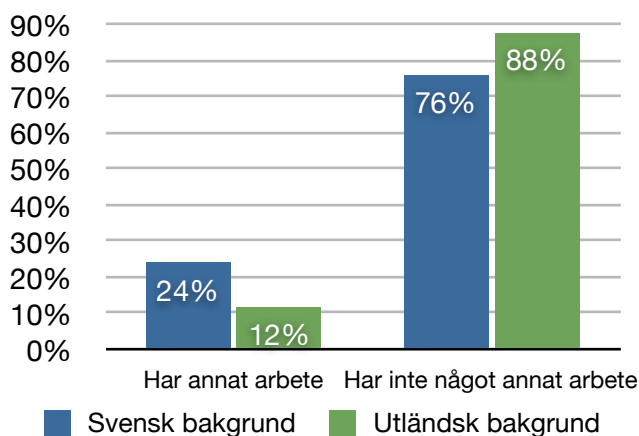
Drivs företaget på hel- eller deltid?

De flesta företagare ägnar sig åt sitt arbete på heltid. Bara 12 procent av företagare med utländsk bakgrund och 24 procent av företagarna med svensk bakgrund har ett arbete vid sidan av sin nuvarande anställning.

En knapp majoritet av de tillfrågade som anger att de har ett arbete vid sidan av anger att de även huvudsakligen får sin inkomst från andra källor än det egna företaget. Skillnaderna inom denna grupp är små mellan tillfrågade med utländsk

bakgrund och de med svensk bakgrund när det gäller huruvida de tillfrågades inkomster huvudsakligen kommer från det egna företaget eller från annat arbete.

Diagram 7: Annat arbete vid sidan av företaget

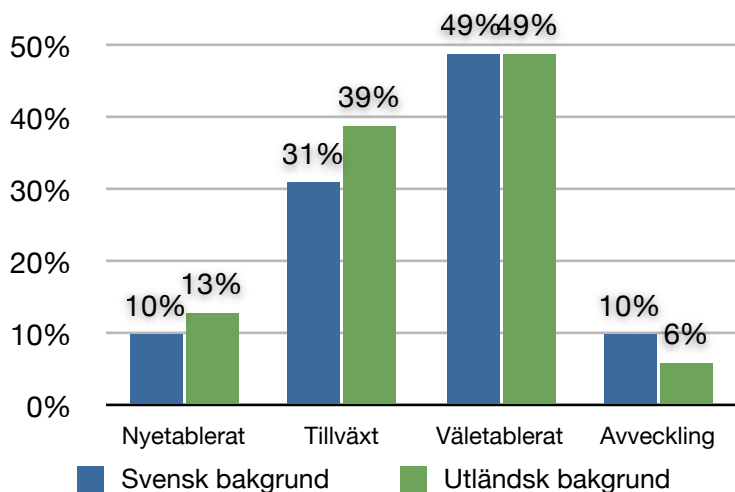

Av de företagare med sidoverksamhet som får det mesta av sin inkomst från ett annat jobb än i det egna företaget har 35 procent av de med svensk bakgrund ambitionen att ägna sig åt sitt företag på heltid. Motsvarande uppgift för de med utländsk bakgrund är 50 procent.

Tillväxtfas

Företagare med utländsk bakgrund har i större utsträckning växande företag. Totalt 39 procent av de med utländsk bakgrund rapporterar att de driver ett växande företag, jämfört med 31 procent av de med svensk bakgrund. Företagare med svensk bakgrund något oftare har väletablerade företag.

Diagram 8: Tillväxtfas

betydligt högre i gruppen med utländsk bakgrund. Bland företagare med svensk bakgrund är det samtidigt vanligast att arbeta mellan 40 till 60 timmar.

Bland både företagare med svensk och utländsk bakgrund är det norm att arbeta mer än 40 timmar i veckan. Medan 70 procent av företagarna med svensk bakgrund arbetar över 40 timmar i veckan är motsvarande uppgift för de svarande med utländsk bakgrund 81 procent.

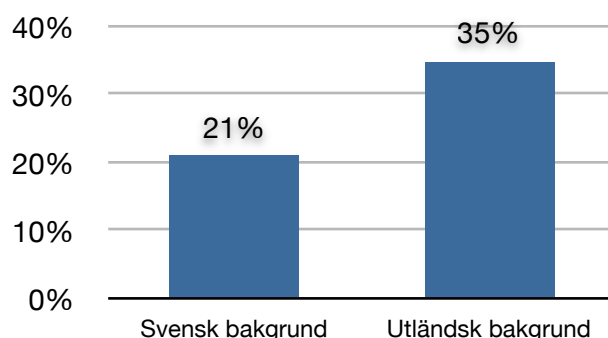
Medan 10 procent av företagarna med svensk bakgrund för närvarande avvecklar sitt företag är motsvarande andel för utländska företagare 6 procent.

Företagare med utländsk bakgrund arbetar fler timmar

Hur mycket tid en företagare lägger ned på sitt företag varierar kraftigt. Det är ett välkänt faktum att företagare arbetar mer än anställda. I snitt arbetar en företagare drygt nio timmar mer i veckan än en genomsnittlig fast anställd. Företagare med icke-svensk bakgrund arbetar enligt vår undersökning fler timmar än företagare med svensk bakgrund.

Andelen svarande som arbetar med än 60 timmar är

Diagram 9: Andel svarande som arbetar över 60 h/v

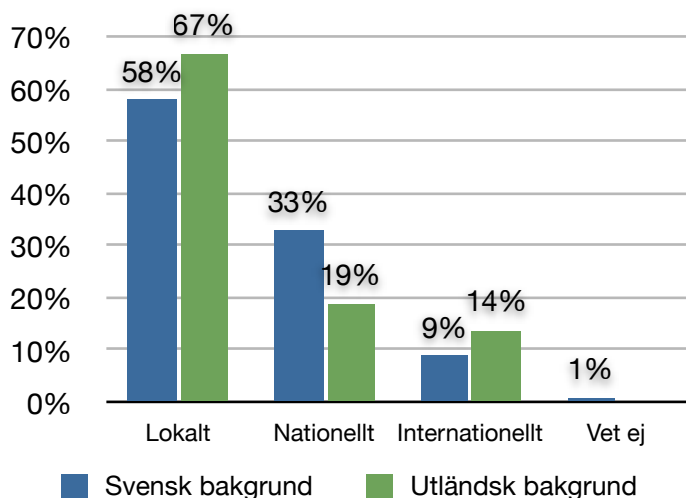
Tabell 1: Andel svarande som arbetar över 60 h/v

Arbetstid	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund
Max 10 timmar	5%	2%
11-20 timmar	6%	4%
21-30 timmar	5%	0%
31-40 timmar	13%	12%
41-50 timmar	26%	17%
51-60 timmar	23%	29%
mer än 60 timmar	21%	35%
vet ej	1%	0%

Företagets kunder och marknad

Vilka säljer ett företag till, och hur stor är företagets marknad. Verkar företaget på det lokala planet, i hela landet, eller internationellt? Vår undersökning visar att företagare med utländsk bakgrund i större utsträckning säljer på den lokala marknaden, och i mindre utsträckning i hela landet. I gengäld har något fler företagare med utländsk bakgrund sina kunder i utlandet.

Diagram 10: Var säljer företaget sina produkter och tjänster?

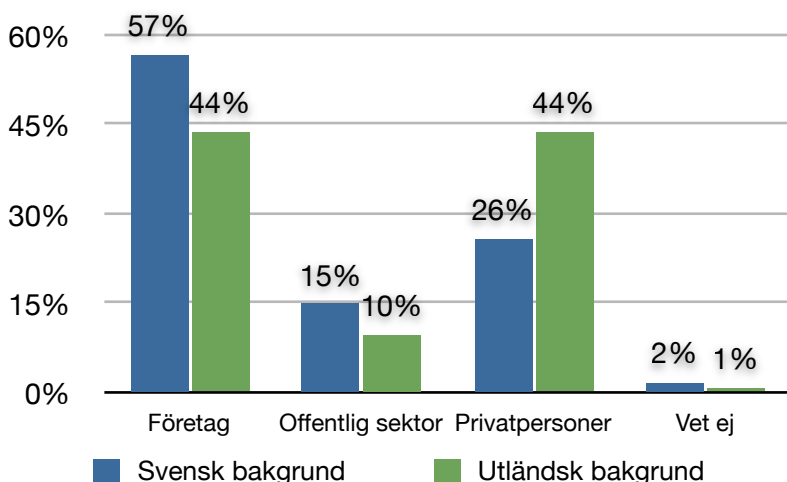

Även när det gäller var företagets huvudsakliga underleverantörer är belägna finns skillnader. Dessa speglar företagets kundbas, även om skillnaderna överlag är mindre.

Även när det gäller kundkategorier finns det betydande skillnader. Medan företagare med utländsk bakgrund i lika stor utsträckning säljer till privatpersoner som till andra företag är företagare med svensk bakgrund mer inriktade på andra företag och offentlig sektor.

Den största av dessa skillnader gäller försäljning till privatpersoner. Hela 44 procent av företagen som drivs av personer med utländsk bakgrund säljer i första hand till privatpersoner. Motsvarande uppgift för företagare med svensk bakgrund är endast 26 procent.

Diagram 11: Var säljer företaget sina produkter och tjänster?

Att skaffa sig kunder

Det är inte bara när det gäller var kunderna finns, eller vilken sektor av samhällsekonomin de tillhör som företagare med svensk och utländsk bakgrund till viss del skiljer sig åt. Även när det gäller hur man skaffar sig kunder finns skillnader. Medan företagare med svensk bakgrund i större utsträckning förlitar sig på kontakter och sitt nätverk, är företagare med utländsk bakgrund mer beroende av marknadsföring och försäljning.

Det är troligt att skillnaden till stor del beror just på var kunderna finns. Försäljning till privatpersoner kräver i regel mer extern marknadsföring än försäljning till andra företag eller offentlig sektor.

Tjänste- eller varuföretag?

Företag kan (grovt) indelas i antingen tjänsteföretag, eller varuföretag. Det finns också ett intervall mellan tjänste- och varuföretag, eftersom företag kan tillhandahålla både tjänster och varor. Undersökningen visar att företagare med svensk bakgrund oftare driver rena tjänsteföretag, medan företagare med utländsk bakgrund mer frekvent återfinns i mitten av tjänste-varuintervallet.

Tabell 2: Varu- och tjänsteföretag

	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund
1 (Helt och hållet varuföretag)	21 %	24 %
2	6 %	8 %
3	20 %	26 %
4	9 %	12 %
5 (Helt och hållet tjänsteföretag)	45 %	30 %

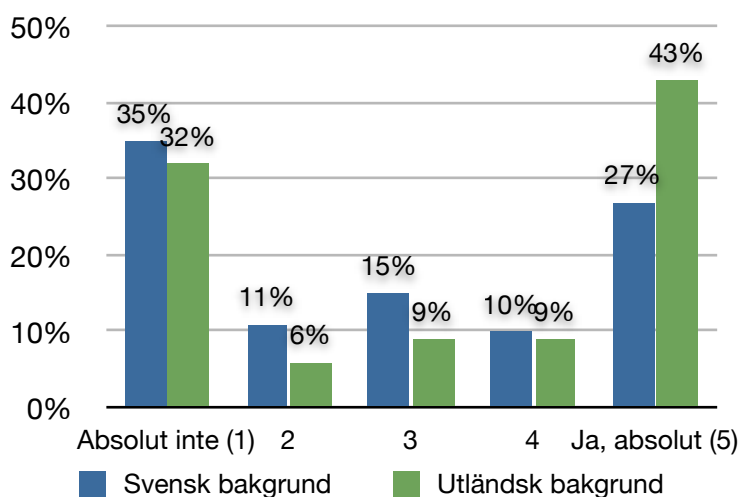
Är arbetet fysiskt krävande?

Graden av fysisk belastning i arbetet skiljer sig mellan företagare med utländsk bakgrund och företagare med svensk bakgrund. Medan det inte finns någon skillnad när det gäller de företagare som nästan enbart sysslar med fysiskt krävande arbete, finns en stor skillnad mellan hur stor andel som nästan enbart sysslar med icke fysiskt krävande arbete.

Tabell 3: Fysiskt krävande arbete

	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund
1 (Nästan enbart fysiskt arbete)	26 %	26 %
2	13 %	15 %
3	19 %	28 %
4	12 %	10 %
5 (Nästan enbart icke fysiskt krävande arbete)	30 %	21 %

Diagram 9: Benägenhet att anställa

Inställning till att anställa

Attityden till att anställa fler i företaget skiljer sig åt mellan företagare med svensk bakgrund och företagare med utländsk bakgrund.

Företagare med utländsk bakgrund är mer benägna att anställa i framtiden än företagare med svensk bakgrund.

Företagare med utländsk bakgrund är särskilt överrepresenterade när det gäller den mest positiva inställningen till att anställa fler i företaget.

Krav på personalens utbildningsnivå

Kraven på personalens utbildning skiljer sig åt mellan företagare med svensk respektive utländsk bakgrund. Generellt sett efterfrågar företagare med utländsk bakgrund i lägre utsträckning anställda med högskoleutbildning, och i högre utsträckning anställda med högst gymnasiekompetens.

Tabell 4: Krav på anställdas utbildning

	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund
Grundskola & Gymnasium	42 %	55 %
Praktisk yrkesutbildning	31 %	28 %
Högskole, eller universitets- utbildning	22 %	16 %
Doktorandutbildning	0 %	0 %
Vet ej, ingen åsikt	4 %	1 %

Lönsamhet, framtidsutsikter och riskkapital

När det gäller att bedöma det egna företagets lönsamhet, framtidsutsikter och när det gäller tillgång till riskkapital finns det inga viktigare skillnader mellan företagare med utländsk respektive svensk bakgrund. Företagarna ser i regel sina företag som relativt lönsamma och är optimistiska inför framtiden. Cirka en tiondel har tagit in externt riskkapital en eller flera gånger.

Balansen mellan företagande och resten av livet

Generellt sett är företagare med svensk bakgrund något mer nöjda med såväl sitt arbete i det egna företaget, livet utanför arbetet och balansen mellan arbete och övriga delar av livet.

Tabell 5: "Hur nöjd eller missnöjd är du för närvarande med..." (5=mest nöjd, 1=minst nöjd)

	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund
...ditt arbete / företag	4,01	3,64
...livet utanför arbetet / företaget	4,14	3,76
...balansen mellan arbete och övrigt liv	3,56	3,09

Appendix:

Fullständiga resultat från frågor gällande drivkrafter och motiv till företagsstart

“Hur bra eller dåligt stämmer följande påståenden in på dig” (Skala: 1=”stämmer inte alls”, 5=”stämmer helt och hållet”)	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund	Skillnad Svensk-Utländsk bakgrund
Jag blev företagare för att jag såg en möjlighet att använda mina kunskaper och erfarenheter	3,92	4	-0,08
Jag blev företagare för att jag såg en möjlighet inom den bransch där jag är verksam	3,84	4,11	-0,27
Jag blev företagare för att kunna styra mer över mitt liv	3,81	3,81	0
Jag är stolt över att skapa arbetstillfällen genom mitt företagande	3,71	3,95	-0,24
Jag har ett ansvar mot fler än mig själv att driva företaget vidare	3,49	3,95	-0,46
Mitt mål är att företaget ska finnas kvar även när jag slutar	3,41	3,53	-0,12
Jag har alltid sett mig som egenföretagare	3	3,24	-0,24
I min bransch är eget företag mer eller mindre det enda sättet att driva verksamhet	2,98	3,36	-0,38
Jag blev företagare för att jag hade en idé som inte gick att förverkliga på något annat sätt än genom att starta ett företag	2,82	3,22	-0,4
Jag tröttnade på att jobba i storföretag och startade eget	2,55	2,86	-0,31
Jag har tagit över familjeföretaget	1,6	1,24	0,36

	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund	Skillnad Svensk-Utländsk bakgrund
...det är stimulerande och utvecklande	4,31	4,34	-0,03
...försörja min familj	3,97	4,13	-0,16
...jag vill förverkliga mig själv	3,5	3,81	-0,31
...jag vill förverkliga företagets vision	3,36	3,53	-0,17
...jag vill kunna bo kvar på orten	2,9	2,81	0,09
...jag vill inte arbeta åt någon annan	2,85	3,08	-0,23
...jag vill uppfattas som “en företagare”	2,75	2,94	-0,19
...jag vill bygga ett livsverk	2,72	3,02	-0,30
...jag vill komma in på arbetsmarknaden	1,85	2,55	-0,70
...jag vill fullfölja en familjetradition	1,71	1,59	0,12